

Tvedestrand kommune
Postboks 38
4901 TVEDESTRAND

Deres ref.
2016/2700

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2016/15087

Dato
30.01.2017

Vedtak etter verneforskrift om klippeblåvinge som prioritert art. Dispensasjon til å utbedre adkomstforholdene mellom parkering og fritidsbolig - Dypvåg gnr/bnr 90/51

Vi viser til e-post fra Tvedestrand kommune datert 10/10-2016, med søknad fra grunneier av gnr 90 bnr 51, om dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art til å utbedre adkomstforholdene mellom p-plass og fritidsbolig på Rånetangen. I høst gav vi tilbakemelding til kommunen at saksbehandlingstiden ville bli 3-4 mnd. som følge av kapasitetsutfordringer på miljøvernavdelingen.

Vedtak

Fylkesmannen gir dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art § 4, jf. § 8, til etablering og utbedring av gangsti (fjerne enkelte steinblokker, oppføring av mindre støttemur i naturstein, og fjerne busker i trasé) til fritidseiendom på gnr/bnr 90/51 i omsøkt trasé, jf. kartskisse i søknaden, samt legge trekkør i gangstien som tildekkes med grusmasser, på følgende vilkår:

1. Arbeidet må foregå i perioden 1.oktober til 1.april for å unngå forstyrrelse av klippeblåvinge i artens mest aktive periode (april-september)
2. Gjennomføringen av de omsøkte tiltakene må ikke forårsake skade på eventuelle forekomster av vertsplanten smørbutikk i eller utenfor planlagt trasé.

Dersom uforutsette komplikasjoner oppstår i anleggsfasen, skal Fylkesmannens miljøvernavdeling og/eller SNO underrettes umiddelbart, slik at situasjonen kan bli vurdert, avklart og fulgt opp av forvaltningsmyndigheten.

Bakgrunn og historikk

Klippeblåvinge (*Scolitantides orion*) er en av Norges mest sjeldne dagsommerfugler og vurdert til å være kritisk truet (CR), jf. Norsk rødliste 2015, og totalfredet i Norge. Arten er per i dag bare kjent fra to begrensede områder i Østfold og ett i Aust-Agder, og fikk status som «prioritert art» med økologisk funksjonsområde (ØFO) ved kgl.res. 20. mai 2011. Globalt finnes arten i mer eller mindre isolerte populasjoner fra Spania og Tyrkia i Sør-Europa gjennom Kaukasus og Mongolia til Kamtsjatka i det nordlige Asia.

Klippeblåvinge flyr i mai-juni og er i larvestadiet spesielt tilknyttet planten smørbutikk (*Hylotelephium maximum*) som trives på soleksponerte berg nær sjøen. Det ble gjennomført et omfattende kartleggingsarbeid i forbindelse med at klippeblåvinge ble utpekt som en prioritert art, og i forbindelse med fastsettelse av dens ØFO. Siden har det vært utført overvåking og kartlegging for å vurdere bestandens utvikling i Tvedestrand (og i Østfold). Feltundersøkelser gjennomført av Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) viser at det ikke er gjort sikre observasjoner av klippeblåvinge i ØFO de fire siste årene. Det svenske konsulentfirmaet Ecocom AB har på oppdrag fra Fylkesmannen i 2015 kartlagt historiske lokaliteter og økologisk funksjonsområde i Aust-Agder, og vurdert hvilke arealer som har de beste kvalitetene som habitat for

klippeblåvinge. Resultater fra NINA og Ecocom sine kartlegginger legges til grunn i vurderingen av dispensasjonssøknader, og gir grunnlag for en differensiert forvaltning innenfor ØFO. Fylkesmannen har også befart tiltaksområdet i denne aktuelle søknaden.

Aktuelle eiendom er uregulert og er i kommunedelplan kystzone avsatt til arealformål LNF. Eiendommen ligger innenfor byggegrense mot sjø og tiltaket krever dispensasjon fra plankrav. I tillegg ligger eiendommen innenfor hensynssone naturmiljø (H560) – funksjonsområde for klippeblåvinge.

Grunneier av gnr/bnr 90/51 søker om dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art § 4 tredje ledd om å;

- fjerne (småskala sprengning/pigging) enkelte steinblokker,
- oppføre en mindre støttemur i naturstein,
- legge trekkør i adkomstvei/sti som tildekkes med grusmasser
- fjerne mindre busker og trær i trasè anvist på kart

Juridisk grunnlag

Omsøkte tiltak innebærer terrenginngrep i det økologiske funksjonsområdet for klippeblåvinge ved Krokavåg i Tvedestrand kommune. Tiltaket må derfor behandles etter Forskrift om klippeblåvinge (*Scolitantides orion*) som prioritert art (FOR-2011-05-20-522), heretter kalt forskriften.

Forskriften § 2 lyder:

«Formålet med forskriften er å ivareta klippeblåvinge i samsvar med forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 første ledd.»

Naturmangfoldloven (nml.) § 5. (forvaltningsmål for arter) første ledd lyder:

«Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.»

Forskriften § 4 første ledd, andre ledd, første og andre punktum, og tredje ledd lyder:

«Som økologiske funksjonsområde for klippeblåvinge regnes i forskriften artens leveområder.

I det økologiske funksjonsområdet for klippeblåvinge er bruk som tar hensyn til klippeblåvingens leveområder tillatt. Annen bruk er ikke tillatt.

Oppføring av nybygg og større tilbygg, masseuttak, utfylling og lagring av masser og skogplanting er forbudt.»

Dispensasjonsadgang – Fylkesmannens kompetanse

Fylkesmannen er forvaltningsmyndighet etter forskriften § 7. Dispensasjonsadgangen fremgår av forskriften § 8, hvor første ledd, første punktum lyder:

«Fylkesmannen kan, etter søknad, gjøre unntak fra forbudene i § 3, § 4 annet ledd annet punktum og § 4 tredje ledd, i samsvar med naturmangfoldloven § 24 femte ledd.»

Naturmangfoldloven § 24 femte ledd lyder:

«Myndigheten etter loven kan gjøre unntak fra forskrift etter § 23 dersom det ikke forringer artens bestandssituasjon eller bestandsutvikling, eller dersom vesentlige samfunnshensyn gjør det nødvendig.»

Prinsippene i nml. §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, jf. nml § 7. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11), og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Beskrivelse av tiltaket

Tiltakshaver ønsker å;

- fjerne (småskala sprengning/pigging) enkelte steinblokker,
- oppføre en mindre støttemur i naturstein,
- legge trekkrrør i adkomstvei/sti som tildekkes med grusmasser
- fjerne mindre busker og trær i trasè anvist på kart

Traséen er angitt på kart som er vedlagt søknaden. Arbeidet skal utføres med minigraver for å minimere skadene på tilliggende vegetasjon.

Fylkesmannens vurdering

Årsakene til at bestanden av klippeblåvinge er så redusert er sammensatt, men menneskelige inngrep og gjengroing regnes som de største truslene mot klippeblåvingen og dens habitat. Med bakgrunn i den omfattende kartleggingen og overvåkingen av arten, jf. overstående avsnitt om bakgrunn og historikk, anser Fylkesmannen at kunnskapsgrunnlaget om artens bestandssituasjon, utbredelse og økologiske tilstand er tilfredsstillende for å kunne fatte en beslutning i saken, jf. nml. § 8. Føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges følgelig mindre vekt.

Påvirkningen av et økosystem skal vurderes ut ifra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. nml. § 10. I de senere år har det blitt gitt flere tillatelser til ulike tiltak som samlet sett berører en del areal innenfor ØFO. Gitte dispensasjoner berører i svært liten grad potensielt habitat, jf. Ecocom sin kartlegging fra 2015. I de sakene hvor potensielt habitat for klippeblåvinge berøres har Fylkesmannen stilt vilkår om kompenserende tiltak. Dersom de omsøkte tiltakene ikke berører forekomster av smørbukk, eller annet registrert egne habitat, er det som regel ikke aktuelt å kreve gjennomføring av kompenserende tiltak.

Berørt areal i omsøkte tiltak er skogsmark, og vurdert til ikke å være potensielt habitat for klippeblåvinge. Tiltaket har begrenset arealomfang, og befaringen avdekket ikke forekomster av smørbukk i eller nær ved planlagte trasé. Fylkesmannen anser ut fra dette at omsøkte tiltak medfører liten eller ingen risiko for forringelse av arten klippeblåvinge og dens bestandssituasjon, eller dens bestandsutvikling. Ut fra overstående vurderinger av tidligere gitte dispensasjoner, vurderes det slik at tiltaket ikke vil medføre nevneverdig økt samlet belastning for klippeblåvinge, jf. nml. § 10. Siden det ikke er observert forekomster av vertsplanten smørbukk i eller ved foreslått trasé ansees det ikke som relevant med kompenserende tiltak.

Faren for miljøforringelse jf. forskrift om klippeblåvinge som prioritert art er vurdert som svært liten eller ingen, og prinsippet om at tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse (jf. nml. § 11) er følgelig ikke relevant. Dersom det er aktuelt å benytte jordmasser i anleggsarbeidet er det viktig at det benyttes stedegne jordmasser eller sikrede jordmasser (jordmasser som ikke inneholder fremmede plantearter) for å begrense faren for spredning av fremmede plantearter. For å unngå forstyrrelse av klippeblåvingen i sin mest aktive periode (april – september) må anleggsarbeidet foregå i perioden 1. oktober til 1. april.

Krav til miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder ansees å være oppfylt ved utførelse som omsøkt, jf. nml. § 12.

Konklusjon

Med bakgrunn i vurderingene over finner Fylkesmannen grunnlag for å innvilge dispensasjon til tiltaket som omsøkt. Tiltaksområdet er ikke ansett som potensielt klippeblåvingehabitat, og det er ikke registrert forekomster av vertsplanten smørbukk som vil bli skadet av tiltaket.

For å redusere risiko for skade på klippeblåvinge til et minimum setter Fylkesmannen vilkår for dispensasjonen. Vilkårene bidrar til å sikre at tiltaket ikke medfører risiko for forringelse av klippeblåvingens bestandssituasjon eller bestandsutvikling, jf. nml. § 24 femte ledd, eller kommer i strid med formålet i forskriften, jf. § 2.

Vedtak

Fylkesmannen gir dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art § 4, jf. § 8, til etablering og utbedring av gangsti (fjerne enkelte steinblokker, oppføring av mindre støttemur i naturstein, og

fjerne busker i trasè) til fritidseiendom på gnr/bnr 90/51 i omsøkt trasè, jf. kartskisse i søknaden, samt legge trekkør i gangstien som tildekkes med grusmasser, på følgende vilkår:

1. Arbeidet må foregå i perioden 1.oktober til 1.april for å unngå forstyrrelse av klippeblåvinge i artens mest aktive periode (april-september)
2. Gjennomføringen av de omsøkte tiltakene må ikke forårsake skade på eventuelle forekomster av vertsplanten smørbukk i eller utenfor planlagt trasé.

Dersom uforutsette komplikasjoner oppstår i anleggsfasen, skal Fylkesmannens miljøvernavdeling og/eller SNO underrettes umiddelbart, slik at situasjonen kan bli vurdert, avklart og fulgt opp av forvaltningsmyndigheten.

Vedtaket kan påklages innen tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29.

En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, jf. forvaltningsloven § 32.

Vi gjør oppmerksom på retten etter forvaltningsloven § 18, jf. § 19, til å se sakens dokumenter.

Med hilsen

Ingunn Løvdal
ass. miljøverndirektør

Arnstein Knutsen Engemyr
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.
Saksbehandler: Arnstein Knutsen Engemyr, tlf: 37 01 75 88

Kopi til:
Miljødirektoratet sendt per e-post